

Raadslagning mellem de Voterende Sted. For Dommen gives der en kortfattet Fællesbegyndelse. Saafernt nogen af de Voterende forlanger det, skal korteligen angives de afvigende Meninger. I de senere Aar har dog i Norge, under Paavirkning af den offentlige Votering, der er det normale, den Ordning udviklet sig, at man ogsaa i skriftlig behandlede Sager i „Norsk Retstidende“ angiver de Voterendes Navne og aftrykker mulige Dissenser.

Efter et Udkast til den nye norske Civilproceslov af 1915 var det Meningen at lade den særlige Ordning med den offentlige Votering ved Højesteret bortfalde, saaledes at Stemmegivningen ogsaa ved denne Ret skulde foregaa for lukkede Døre. Men herimod blev der protesteret fra Højesterets egen Side, idet Majoriteten af dens Medlemmer sluttede sig til Flertallet indenfor et af Retten nedsat Udvalg (Assessorerne Vogt og Hagerup Bull, hvilken sidste har haft saa store Fortjenester af hele Civilprocesreformens Gennemførelse), som ikke fandt, at der var tilstrækkelig Grund til igen at opheve den offentlige Votering, „der blev indført efter langvarige og vidtløftige Overvejelser, og som ikke vides at have medført nogen Ulempe. Den har efter disse Medlemmers Mening den aabenbare Fordel, at den er mere skikket end en Fællesbegyndelse til at fremdrage alle de Betragtninger og Momenter, der er af Betydning for Afgørelsen, ligesom den Omstændighed, at ethvert Medlem af Retten maa være forberedt paa at levere en selvstændig Begyndelse, der er Genstand for Parters og Almenhedens Kritik, er vel egnet til at skærpe Opmærksomheden under Domshandlingen og til hos alle Rettens Medlemmer at nødvendiggøre en indgaaende Overvejelse af Sagens forskellige Sider“. Ogsaa Flertallet i en nedsat Sagførerkomité stemte for at bevare Ordningen med den offentlige Votering. I Overensstemmelse dermed lader Lovens § 139, jfr. § 141, Regelen om den hemmelige Afstemning kun gælde for andre Retter end Højesteret, idet Stemmegivningen her i alle mundtlig behandlede Sager skal være offentlig. I skriftlig behandlede Ankesager, ligesom i alle Sager i første Instans, skal efter Lovens § 145 Domsgrundene i alle Tilfælde oplyse, om Dommen er enstemmig, eller, hvis dette ikke er Tilfældet, hvilke af Rettens Medlemmer der er uenige i Domsslutningen, og hvilke Punkter Uenigheden gælder. Den eller de Dommere, som ikke er enige i Domsslutningen eller Domsgrundene, kan i disse kræve indtaget en Redegørelse for sin Mening.

Naar man vil søge at sammenfatte de Hensyn, der taler for den offentlige Votering, melder sig for det første de samme Grunde, som ligger bag ved Nutidens Krav om Offentlighed ved Udøvelsen af Samfundets Funktioner i Almindelighed og ganske særlig indenfor Retsplejen: den Evne, som Offentligheden erfaringsmæssig har til at hidføre Renhed, Sundhed og Klarhed i Forholdene og fremfor alt til at skabe Tillid til den paagældende Institution og dens Virken. Derimod vil en Samfundsvirksomhed, der hyller sig i Hemmelighedens Mørke, let blive mødt med Mistillid, og den vil i hvert Fald vanskelig kunne værnes mod Mistro, naar først en saadan er vakt. Bestrides kan det vel heller ikke, at den offentlige Votering er egnet til at skærpe den enkelte Dommers Ansvarfølelse og indeholder den stærkeste Opfordring for ham til at yde sit bedste, medens under den hemmelige Votering let Energien og Opmærksomheden vil svækkes hos de Dommere, hvis Mening dog ikke kan forventes at faa nogen Betydning for selve Sagens Afgørelse. At Dommernes, som det undertiden er blevet anført, af Hensyn til Offentligheden skulde lade sig forlede til at tage andre Hensyn end de strengt vedkommende, vil næppe for Alvor blive hævdet fra Dommerstandens Side — omvendt vilde da lige saavel Hemmeligheden kunne rumme en Fare for, at uvedkommende Hensyn gjorde sig gældende. Dommernes Bestræbelse vil sikkert saa godt som altid være rettet paa at give den juridisk mest holdbare Begyndelse, saa at den kan holde Stand overfor Sagkundskabens Kritik; kun paa den Maade vil en Dommer i Længden kunne hævde sin Position. Heller ikke i øvrigt kan det erkendes, at den offentlige Voteringsmaade skulde stille Krav til Dommernes, som disse, naar de ellers har de fornødne Kvalifikationer, ikke skulde være i Stand til at opfylde. Paa den anden Side maa det vel, som det, overensstemmende med et af *Nellemann* udarbejdet foreløbigt Udkast, siges Side 127 i Kommissionsudkastet af 1877 til den borgerlige Retspleje (der dog af andre Grunde forkastede den offentlige Votering), netop betegnes „som en Fordel ved